

Oral helse hos akutt syke eldre

God munnhelse, så vel som generell helse, er viktig for fysisk og psykisk velvære. Munnhelse og generell helse henger tett sammen, og munnhelsen kan påvirke den generelle helsen og omvendt.

 DIPAK SARKOTA

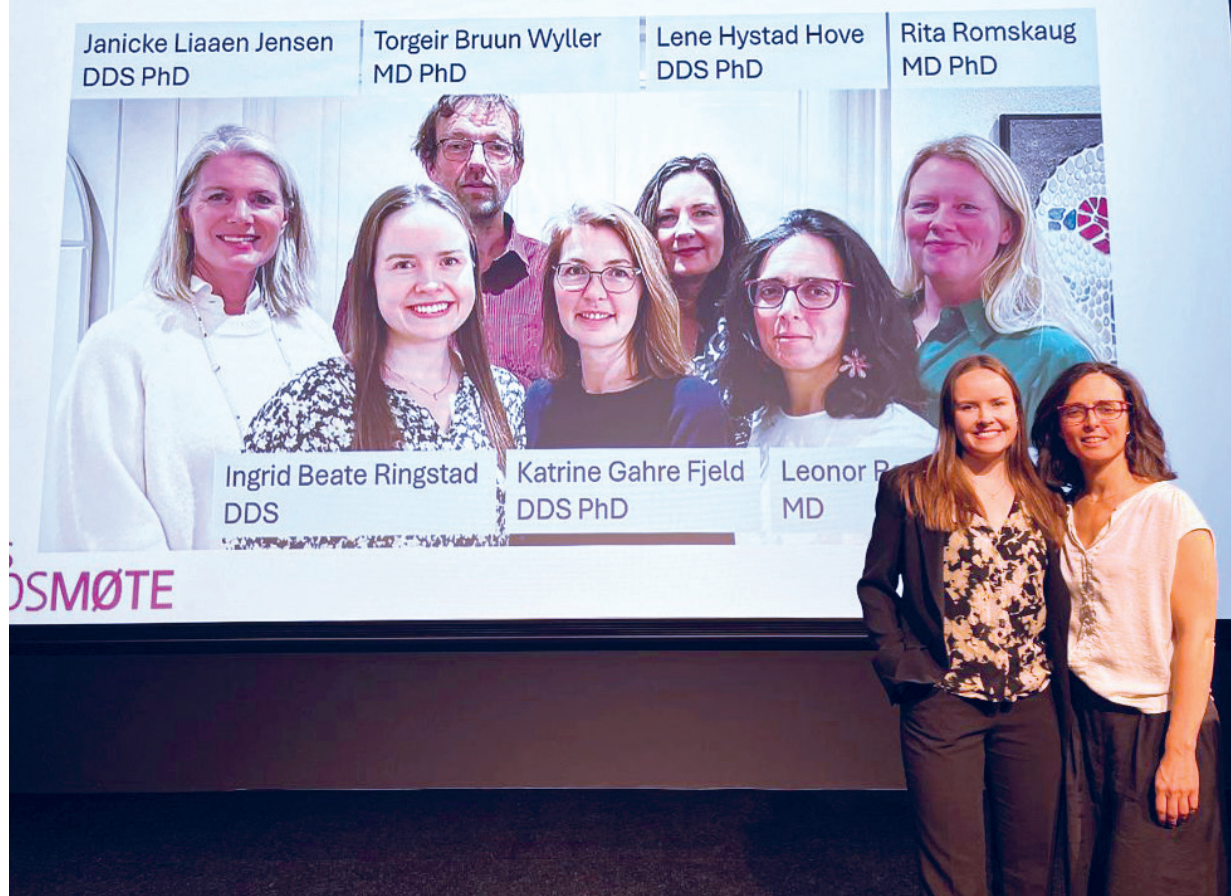
For eksempel er periodontitt nært knyttet til hjerte- og karsykdommer samt diabetes, men diabetes som en systemisk sykdom er også assosiert med utvikling og forløp av periodontitt. Cøliaki er et annet eksempel, og denne tilstanden er assosiert med utviklingsforstyrrelser i tannemaljen. Dette understreker at munnhelse er en integrert del av den generelle helsen, og kan ikke vurderes og behandles som en separat del.

Forholdet mellom oral og generell helse er spesielt viktig hos eldre. Foruten å ha ulike medisinske problemer som potensielt kan påvirke munnhelsen, bruker eldre pasienter ofte flere medisiner (polyfarmasi) som kan føre til blant annet munntørrehet og dermed økt kariesrisiko og økt risiko for infeksjoner i den orale slimhinnen. I tillegg er eldre pasienter med flere sykdommer ofte skrøpelige og det kan være vanskelig å opprettholde god munnhygiene. Det er

derfor viktig at helsepersonell har kunnskap om sammenhengen mellom polyfarmasi, skrøpelighet, systemiske sykdommer og oral helse, slik at risikopasientene kan tilbys bedre og mer helhetlig omsorg for oral og generell helse.

PhD-kandidatene Ingrid Beate Ringstad (Det odontologiske fakultet (OD), Universitetet i Oslo (UiO)) og Leonor Roa Santervas (Oslo Universitetssykehus, OUS) holdt et interessant foredrag om «Oral helse, legemiddelbruk og livskvalitet hos akutt syke eldre» på NTFs landsmøte, 2024. Ringstad og Santervas presenterte funn fra den interprofesjonelle COOP II-studien (Cooperation for improved pharmacotherapy in older people with polypharmacy) som involverer flere forskere fra Det odontologiske fakultet UiO, Det medisinske fakultet UiO, Oslo kommune, og OUS. Studien er finansiert av Helse Sørøst med ni millioner kroner, og ledes av postdoc Rita Romskaug sammen med professor Torgeir Bruun Wyller (OUS), mens professor

Takk til vår inspirerende forskargruppe!

Ingrid Beate Ringstad og Leonor Roa Santervas foran bildet av hele forskergruppen. Foto: Johanne Norveel

Janicke Liaaen Jensen (OD) har hovedansvaret for den odontologiske delen.

Studien er basert på akutt syke pasienter ≥ 70 år innlagt på kommunal akutt døgnettenhet (KAD) ved Aker sykehus mellom januar og september i 2023. Foredraget satte søkelys på de tre følgende forskningsspørsmålene: 1) Hvordan er den orale helsen til akutt syke eldre på KAD? 2) Hvor vanlig er det at disse pasientene bruker legemidler som kan føre til munntørrelhet? 3) Hva karakteriserer pasientene med dårligst livskvalitet?

De foreløpige resultatene av studien viser at med økende skrøpeligheit reduseres munnhelsen i form av tanntap og munntørrelhet, og den helse relaterte livskvaliteten synker. Prevalensen av polyfarmasi og skrøpeligheit er høy. Bruken av legemidler, medisiner assosiert med munntørrelhet, er utbredt blant disse pasientene. Dette støtter hypotesen om at oral og generell helse er nært knyttet sammen og understreker at helhetlig tilnærming bør anvendes for å gi omsorg og behandling av akutt syke eldre.